

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Med-Arb jako metoda alternativního řešení sporů - definice a základní charakteristika

Med-Arb je možné definovat jako kombinaci metody mediace a arbitráže. Samotný pojem Med-Arb je tak zkratkou z anglického „Mediation-Arbitration“. Strany sporu v případě využití metody Med-Arb souhlasí s tím, že jejich spor bude řešen prostřednictvím mediace, nicméně zároveň souhlasí i s tím, že pokud se v rámci mediace nepodaří dosáhnout řešení sporu, bude spor rozhodnut rozhodcem, který autoritativně určí konkrétní řešení sporu.[1]

Cílem tedy je pokusit se o smírné řešení sporu a za předpokladu, že se nepodaří ho dosáhnout, je spor rozhodnut autoritativně rozhodcem.[2] Metoda Med-Arb byla poprvé využita v 70. letech 20. století v San Franciscu, kde ji aplikoval právník a rozhodce Sam Kagel.[3] Toto využití reagovalo na rostoucí počet sporů, který byl v USA v 70. letech 20. století řešen prostřednictvím mediace, resp. arbitráže, a na nedostatky obou uvedených metod.[4]

Za účelem pochopení toho, jak Med-Arb funguje, je potřeba vymezit jednak pojem mediace a dále pojem rozhodčí řízení (arbitráž), které tvoří součást metody Med-Arb. Mediaci je možné definovat jako „*postup při řešení konfliktu za účasti jednoho nebo více mediátorů, kteří podporují komunikaci mezi osobami na konfliktu zúčastněnými tak, aby jim pomohli dosáhnout smírného řešení jejich konfliktu uzavřením mediační dohody.*“[5] Tuto definici obsahuje český zákon č. 202/2012 Sb., o mediaci, přičemž tato definice byla formulována v návaznosti na evropské předpisy upravující mediaci.[6]

Je však vhodné zmínit i obecnější definici, která vychází z předpokladu, že samotný pojem mediace pochází z latinského slova „*medius*,“ které je do českého jazyka možné přeložit jako „*prostředník*“, popř. „*uprostřed*“. Mediaci lze chápat jako formu zprostředkování, která je založena na mezilidské komunikaci. Bere přitom v potaz nejen právní aspekty řešeného problému, ale také aspekty psychologické, sociální, ale také kulturní či lingvistické, ekonomické, filosofické a mnohé další. Mediace napomáhá tomu, aby si strany při řešení sporu vyšly vstříc „na půli cesty“. Prostřednictvím mediace je tedy usilováno o dosažení kompromisu, se kterým jsou spokojené obě strany sporu.[7] V současné době je mediace uznávanou metodou řešení sporů a mnohdy je označována za základní metodu alternativního řešení sporů.[8]

Rozhodčí řízení (označované též jako „*arbitráž*“) je možné obecně definovat jako „*prostředek, v jehož rámci je rozhodování o zájmech jedné nebo více osob svěřeno jedné jiné nebo více jiným osobám – rozhodcům –, které odvozují svou pravomoc od dohody stran (v rámci objektivní a subjektivní arbitrability), nikoli od orgánů státu.*“[9] Jiná definice pak říká, že se jedná o „*dobrovolné, strukturované závazné řešení sporu nezávislou třetí osobou anebo institucí*“.[10] Rozhodčí řízení je upraveno právními řády jednotlivých států, v českém právním řádu je kupříkladu upraveno v zákoně č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů.[11] Právní řád jednotlivých států jednak upravuje meze činnosti rozhodců, přípustnost rozhodčího řízení, jeho obsah a další podmínky.[12] Vedle toho existují mezinárodní úmluvy, které regulují rozhodčí řízení na mezinárodní úrovni, čímž se z něj stal efektivní nástroj řešení sporů na mezinárodní úrovni. Nejvýznamnější mezinárodní úmluvou v této oblasti je Newyorská úmluva o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů, která se vyznačuje tím, že rozhodčí řízení na mezinárodní úrovni do určité míry sjednocuje a

zajišťuje, že rozhodčí nálezy vydané v signatářských státech budou uznávány (za splnění úmluvou stanovených podmínek) i v dalších signatářských státech.[\[13\]](#)

Med-Arb je tedy metodou alternativního řešení sporů, která kombinuje mediaci a rozhodčí řízení v rámci jednoho procesního postupu a v rámci řešení jednoho konkrétního případu. Nezávislá osoba (mediátor-arbitr) je tedy povolána nejprve k mediaci, následně v případě, že se prostřednictvím mediace nepodaří dosáhnout řešení sporu, k rozhodnutí sporu v rámci rozhodčího řízení.[\[14\]](#)

Z mediátora se tak po určité předem dohodnuté době stává rozhodce (obvykle se jedná o jednoho člověka, což například česká legislativa nezakazuje, byť tato situace má určité problémy a limity, mezi které dle mého názoru patří např. odlišné požadavky na osobu mediátora a rozhodce, nízké požadavky na kvalifikaci rozhodce v českém právním řádu, výslovně nejsou upravena specifika případu, kdy je jedna osoba mediátorem-arbitrem, čímž je možné aplikovat různé přístupy a výklady např. ve vztahu k informacím, které se osoba ve fázi mediaci, popř. v rámci oddělených jednání stran v rámci mediace dozvěděla apod.). Základem metody Med-Arb je přitom mediace, rozhodčí řízení se z mediace může, ale nemusí stát (podle toho, zda se podaří anebo nepodaří dosáhnout mediální dohody). Není tedy v žádném případě nutné využít obě metody řešení sporu, nicméně je pravidlem, že v případě Med-Arb se začíná mediací, která je tedy využita vždy, rozhodčí řízení oproti tomu využito být nemusí.[\[15\]](#)

Lze souhlasit s tvrzením, že „v metodě Med-Arb je zásadní, že rozhodce vystupuje jakožto právník a ‚soudce‘, který své rozhodnutí zakládá na spise, na právech a povinnostech obou stran a na pravidlech dokazování; mediátor jedná především tak, aby znovu nastolil komunikaci a jejím prostřednictvím umožnil smluvní řešení sporu, a to se souhlasem obou stran a s přihlédnutím zejména k jejich potřebám a zájmům.“[\[16\]](#)

Med-Arb je možné dále různým způsobem dělit. Základním dělením, které uvádí odborná literatura je dělení podle kontinuity procesu. Podle tohoto kritéria se Med-Arb dělí na „blended method“ a „conjoined method“. Pro „blended method“ je charakteristické, že se jedná o smíšenou metodu, ve které nejsou pevně dány hranice mezi mediací a rozhodčím řízením. Obě formy jsou začleněny do jednoho procesu. To znamená, že pokud se strany dokážou dohodnout na určitém řešení dílčí části záležitosti anebo i na celém řešení, může být mediátorem-arbitrem toto řešení následně zařazeno do rozhodčího nálezu. V tomto případě je tak postup v rámci Med-Arb velmi flexibilní. Oproti tomu v rámci „conjoined method“ je naopak mediace jednoznačně a zcela oddělena od rozhodčího řízení. Jsou tak jasně stanoveny hranice, kdy končí proces mediace a kdy začíná rozhodčí řízení.[\[17\]](#)

JUDr. PhDr. Melinda Vrajíková, LL.M., MBA

[\[1\]](#) JANOTOVÁ, Magda. Mediace. Praha: Ústav práva a právní vědy, 2014. ISBN 978-80-87974-07-0, s. 40.

- [2] DOLEŽALOVÁ, Martina. Institut Med-Arb a jeho uplatnění v českých podmínkách. Bulletin advokacie. 2015, (1-2). ISSN 1210-6348, s. 40.
- [3] LANDRY, Sherry. Med-arb: Mediation with a bite and an effective ADR model. Defence. Counsel Journal, 1996, č. 63, ISSN 0895 - 0016, s. 263.
- [4] BATSON BARIL, Mark. DICKEY, Donald. MED-ARB: The Best of Both Worlds or Just A Limited ADR Option? [online]. Copyright © [cit. 15.05.2022]. Dostupné >>> [zde](#).
- [5] Zákon č. [202/2012](#) Sb. o mediaci. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2023 [cit. 01.01.2023].
- [6] GRYGAR, Jiří. Zákon o mediaci a související předpisy: s komentářem a vzory podle stavu k 1. 1. 2014 v návaznosti na nový občanský zákoník a novou úpravu procesních předpisů. Praha: Leges, 2014. Komentátor. ISBN 978-80-7502-009-3, s. 12-13.
- [7] HOLÁ, Lenka. Mediace a možnosti využití v praxi. Praha: Grada, 2013. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4109-3, s. 100.
- [8] BRZOBOHATÝ, Robin, POLÁKOVÁ, Lenka, HORÁČEK, Tomáš. Rukověť mediátora, aneb Co je dobré vědět nejen ke zkouškám mediátora. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-221-4, s. 2.
- [9] BĚLOHLÁVEK, Alexander J. Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů: komentář. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7179-342-7, s. 8.
- [10] TRAPL, Vojtěch. Glossář výrazů a zkratk rozhodčího řízení a ADR. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2020. ISBN 978-80-7598-679-5, s. 11.
- [11] Zákon č. [216/1994](#) Sb. o rozhodčím řízení. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2023 [cit. 01.01.2023].
- [12] BĚLOHLÁVEK, Alexander J. Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů: komentář. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7179-342-7, s. 8.
- [13] MIČINSKÝ, Ludovít. Dohovor o uznání a výkone cudzích rozhodcovských rozhodnutí: komentár = Úmluva o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů: komentář : (New York, 1958). Praha: Wolters Kluwer, 2016. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-474-4, s. 13 a násl.
- [14] TRAPL, Vojtěch. Glossář výrazů a zkratk rozhodčího řízení a ADR. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2020. ISBN 978-80-7598-679-5, s. 37.

[15] JANOTOVÁ, Magda. Mediace. Praha: Ústav práva a právní vědy, 2014. ISBN 978-80-87974-07-0, s. 41.

[16] DOLEŽALOVÁ, Martina. Institut Med-Arb a jeho uplatnění v českých podmínkách. Bulletin advokacie. 2015, (1-2). ISSN 1210-6348, s. 40.

[17] JANOTOVÁ, Magda. Mediace. Praha: Ústav práva a právní vědy, 2014. ISBN 978-80-87974-07-0, s. 41.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)